EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS ADMINISTRATIVA KOMMISSION FÖR SOCIAL TRYGGHET FÖR MIGRERANDE ARBETARE

REKOMMENDATION nr 22

av den 18 juni 2003

om domen i Gottardo-målet, enligt vilken förmåner som föreskrivs för det egna landets medborgare i en bilateral konvention om social trygghet som slutits mellan en medlemsstat och ett tredje land skall beviljas arbetstagare som är medborgare i övriga medlemsstater

(2003/868/EG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS ADMINISTRATIVA KOMMISSION FÖR SOCIAL TRYGGHET FÖR MIGRERANDE ARBETARE UTFÄRDAR DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av artikel 81 a i rådets förordning (EEG) nr 1408/71 av den 14 juni 1971 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen [1], enligt vilken administrativa kommissionen skall handha alla administrativa frågor som rör förordning (EEG) nr 1408/71 och senare förordningar,

med beaktande av artikel 81 c i samma förordning, enligt vilken Administrativa kommissionen skall främja och utveckla samarbete mellan medlemsstaterna i frågor om social trygghet, och

av följande skäl:

(1) Förordning (EEG) nr 1408/71, som antagits på grundval av artikel 42 i fördraget, är ett viktigt instrument för utövandet av de grundläggande rättigheter som föreskrivs i fördraget.

(2) Principen om likabehandling oavsett medborgarskap är en viktigt garanti för utövandet av den fria rörligheten för arbetstagare enligt artikel 39 i fördraget. Detta innebär att all diskriminering av migrerande arbetstagare i förhållande till den egna medlemsstatens arbetstagare skall undanröjas när det gäller anställning, lön och övriga arbetsvillkor.

(3) I Gottardo-målet [2] drog EG-domstolen slutsatser av tillämpningen av denna princip inom ramen för artikel 39 för en person som är bosatt inom gemenskapen och har arbetat i Frankrike, Italien och Schweiz. Personen i fråga hade inte förvärvat tillräckliga rättigheter för att få pension i Italien och hade därför ansökt om sammanläggning av perioder som fullgjorts i Schweiz och Italien, i enlighet med vad som föreskrivs för landets egna medborgare i den bilaterala konventionen mellan Italien och Schweiz.

(4) Domstolens utslag i detta mål innebär följande: När en medlemsstat ingår en internationell bilateral konvention om social trygghet med ett tredje land, och det i denna konvention föreskrivs att försäkringsperioder som fullgjorts för förvärv av förmåner vid ålderdom i tredje länder skall beaktas, måste enligt grundprincipen om likabehandling denna medlemsstat bevilja samma förmåner för medborgare från övriga medlemsstater som för sina egna medborgare i enlighet med konventionen, såvida inte medlemsstaten kan lämna en objektiv motivering till att inte göra detta (punkt 34).

(5) Domstolen angav i detta sammanhang att den tolkning som domstolen gjorde av begreppet ”lagstiftning” i artikel 1 j i förordning (EEG) nr 1408/71 [3] inte får leda till att varje medlemsstats skyldighet att respektera principen om likabehandling enligt artikel 39 i EG-fördraget åsidosätts.

(6) Domstolen ansåg i detta fall att en eventuell förändring av jämvikten och ömsesidigheten i en bilateral konvention mellan en medlemsstat och ett tredje land inte skulle utgöra en objektiv motivering till att en medlemsstat som är part i denna konvention inte utvidgar de förmåner som föreskrivs för landets egna medborgare enligt konventionen till att även gälla medborgare från övriga medlemsstater.

(7) Domstolen godtog inte heller den motivering som gällde en eventuell ökning av den ekonomiska bördan eller den motivering som avsåg administrativa problem vid samarbetet med de behöriga myndigheterna i de berörda tredje länderna, som en anledning för den medlemsstat som är part i den bilaterala konventionen att åsidosätta de skyldigheter som följer av fördraget.

[1] EGT L 149, 5.7.1971, s. 2.
[2] Domstolens dom av den 15 januari 2002 i mål C-55/00.
[3] Mål C-23/92, Grana-Novoa, dom av den 2 augusti 1993, REG S.I-4505.

(8) Det är viktigt att alla konsekvenser av denna viktiga dom utreds för de unionsmedborgare som utnyttjat sin rätt till fri rörlighet inom en annan medlemsstat.

(9) Det bör därför preciseras att befintliga bilaterala konventioner om social trygghet mellan en medlemsstat och ett tredje land skall tolkas på så sätt att förmåner som föreskrivs för medborgare i den medlemsstat som är part i konventionen i princip skall beviljas medborgare i övriga medlemsstater som befinner sig i samma objektiva situation.

(10) Utöver denna enhetliga tillämpning av Gottardo-domen i enskilda fall bör även befintliga bilaterala konventioner granskas. I detta avseende föreskrivs i artikel 307 i EG-fördraget att ”den eller de berörda medlemsstaterna [skall] vidta alla lämpliga åtgärder för att undanröja det som är oförenligt [med fördraget]” när det gäller konventioner som tidigare slutits. I artikel 10 i EG-fördraget föreskrivs för samma medlemsstater att de ”skall avstå från varje åtgärd som kan äventyra att fördragets mål uppnås när det gäller konventioner som slutits” efter den 1 januari 1958 eller den dag då de ansluts till Europeiska gemenskapen.

(11) När det gäller nya bilaterala konventioner om social trygghet som kan komma att ingås mellan en medlemsstat och ett tredje land är det viktigt att erinra om att konventionerna bör innehålla en uttrycklig hänvisning till principen om likabehandling oavsett medborgarskap för medborgare i en annan medlemsstat som har utnyttjat rätten till fri rörlighet inom en medlemsstat som är part i den berörda konventionen.

(12) Tillämpningen av domen i Gottardo-målet i enskilda fall beror till stor del på tredje ländernas samarbete, eftersom dessa länder måste intyga de försäkringsperioder som personen i fråga har fullgjort i dessa länder.

(13) Administrativa kommissionen bör behandla denna fråga, eftersom domen i Gottardo-målet gäller tillämpningen av principen om likabehandling när det gäller social trygghet.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS FÖLJANDE.

1. Pensionsförmåner som föreskrivs i en konvention om social trygghet mellan en medlemsstat och ett tredje land för anställda och egenföretagare som är medborgare i den medlemsstaten bör i princip beviljas anställda och egenföretagare som är medborgare i övriga medlemsstater och som befinner sig i samma objektiva situation, genom tillämpning av principerna om likabehandling och ickediskriminering av medborgare från övriga medlemsstater som har utövat sin rätt till fri rörlighet enligt artikel 39 i EG-fördraget i förhållande till medlemsstatens egna arbetstagare.
2. Nya bilaterala konventioner om social trygghet som kan komma att ingås mellan en medlemsstat och ett tredje land bör innehålla en uttrycklig hänvisning till principen om likabehandling oavsett medborgarskap för medborgare i en annan medlemsstat som har utnyttjat rätten till fri rörlighet inom en medlemsstat som är part i den berörda konventionen.
3. Medlemsstaterna bör underrätta institutionerna i de stater med vilka de slutit konventioner om social trygghet som omfattar personer eller sakområden som endast täcker ländernas egna medborgare, om konsekvenserna av domen i Gottardo-målet samt uppmana dem till att samarbeta för tillämpningen av domstolens utslag. Medlemsstater som har slutit bilaterala konventioner med samma tredje land kan ta gemensamma initiativ för att uppmana till samarbete. Detta samarbete är naturligtvis en nödvändig förutsättning för iakttagandet av rättspraxis.

Théodora TSOTSOROU

Ordförande i Administrativa kommissionen